

REDUKCJA FALI POWODZIOWEJ - ZBIORNIK CZORSZTYNSKI

W dniach 08-10. 07.97 roku wystąpiły duże opady deszczu w rejonie południowo-zachodniej części Polski. W dniu 08 lipca osiągnęły wartość 260 mm/m^2 , co spowodowało że wody Dunajca wezbrały gwałtownie, osiągając przepływ $1450 \text{ m}^3/\text{s}$ - zbliżony do katastrofalnego przepływu z 1934 r. ($1630 \text{ m}^3/\text{s}$).

O możliwości wystąpienia bardzo dużych dopływów do zbiornika Czorsztyńskiego dyżurny inżynier EW Czorsztyń-Niedzica został powiadomiony przez IMGW. W związku z utratą łączności z IMGW faktyczne dopływy były obliczane z uwzględnieniem krzywych piętrzenia zbiornika. Dopływy i odpływy ze zbiornika obrazuje załączony wykres.

Poziom zbiornika Czorsztyńskiego przed przyjęciem fali powodziowej wynosił $528,20 \text{ mnpm}$, tj. $0,8 \text{ m}$ mniej niż normalny poziom piętrzenia - dawało to rezerwe powodziowa $74,37 \text{ mln m}^3$.

W EW Czorsztyń ze względu na brak drugiej linii 110 kV (w budowie), pracował jeden turbozespół z pełną mocą 44 MW i przepustowością $110 \text{ m}^3/\text{s}$ oraz upust denny - $40 \text{ m}^3/\text{s}$. Zbiornik przyjmując fale powodziowe spietrzył się do poziomu $532,20$, o $2 \text{ m } 30 \text{ cm}$ niższego od poziomu maksymalnego. Pozostała jeszcze rezerwa powodziowa 20 mln m^3 .

W miarę piętrzenia zbiornika wzrastał przepływ przez przelew stokowy, osiągając ok. $400 \text{ m}^3/\text{s}$, co łącznie z przepływem przez elektrownię dało $550 \text{ m}^3/\text{s}$ dopływu do zbiornika dolnego Sromowce. Maksymalny odpływ ze zbiornika dolnego wyniósł $585 \text{ m}^3/\text{s}$ ze względu na dodatkowy dopływ rzeki Niedziczanka. Podczas całego okresu zapora kontrolowana była hydrologicznie, i stwierdzono że zachowywała się poprawnie.

Największe problemy wystąpiły dnia 09.07.97r., gdy już opadała fala powodziowa w górnej części Dunajca i wydawało się że sytuacja została opanowana, a zbiornik spełnił swoje zadania w szczególnej chwili jakiej było planowane oficjalne otwarcie Zapory Czorsztyńskiej. Wystąpiły wówczas krótkie ale bardzo intensywne opady deszczu co spowodowało rozmycie dróg oraz ziemi a w konsekwencji przewrócenie kilku słupów 110 kV . Spowodowało to zanik napięcia w części Podhala, również w rozdzielniach przepompowni Frydman i Debno - co groziło zalaniem ww. miejscowości.

Sytuacja została opanowana, napięcie przywrócone dzięki uruchomieniu turbozespołu w EW Czorsztyń przy braku napięcia z sieci (blackout). Turbozespół nr 2 pracował na wyspie utrzymując napięcie w wyodrebnionej części Podhala przez 20 godzin. W ten sposób elektrownia spełniła dodatkowo jeszcze jedną rolę...

zredagował: mgr inż. Edmund Ciesielka